

4. Припинення підприємницької діяльності під час війни: алгоритм дій щодо сплати податків і зборів. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/12682_pripinennya-pdprimnitsko-dyalnost-pd-chas-vyni-algoritm-dy-shchodo-splati-podatkv--zborv.

5. Стан та потреби бізнесу в умовах війни: результати опитування. URL: <https://cid.center/the-state-and-needs-of-business-in-wartime-survey-results/>.

6. Нове обличчя українського підприємництва. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/08/29/690937/>.

Галина ХРИСТЕНКО,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки і менеджменту,
Любов ЯРЕМА,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки і менеджменту,
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»,
Україна

ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

В умовах конкурентного середовища інноваційний розвиток виступає пріоритетним фактором ефективного і сталого економічного розвитку агропромислового виробництва. Світовий досвід розвитку аграрного бізнесу підтверджує, що найбільш конкурентоспроможними є ті підприємства аграрного бізнесу, які використовують досягнення науково-технічного прогресу, інноваційні й ресурсозберігаючі технології у виробничій, організаційній та маркетинговій діяльності.

В умовах аграрних трансформацій проблема пошуку способів активізації інноваційних процесів в аграрному секторі економіки з урахуванням реального стану галузі і підвищення на цій основі ефективності її функціонування залишається ще недостатньо розкритою.

Інноваційна модель розвитку, як економічна система, орієнтується на створення економічних, організаційних, правових, соціальних умов, що забезпечують ефективне відтворення, розвиток і використання науково-технічного потенціалу країни, впровадження вітчизняних екологічно безпечних, новітніх ресурсозберігаючих технологій.

Інноваційний розвиток сільського господарства можна трактувати як сукупність відповідних організаційно-економічних та техніко-технологічних заходів, спрямованих на здійснення інноваційних процесів і прискорення науково-технічного розвитку виробництва агропродукції, що ґрунтується на запровадженні прогресивних техніко-технологічних, організаційно-економічних та управлінських рішень щодо збільшення і поліпшення якості аграрної продукції, підвищення ефективності та конкурентоспроможності її виробництва [2].

В інноваційному розвитку беруть участь системи чинників і умов, необхідних для його здійснення, тобто складові інноваційного потенціалу [1].

Модель інноваційного розвитку сільського господарства повинна ґрунтуватися на комплексній системі, складовими якої є технічні, біологічні, економічні, соціальні, організаційні, управлінські та юридичні інновації.

Технічні інновації спрямовані на вдосконалення наявних і створення нових технологій ведення сільського виробництва, застосування науково обґрунтованих систем землеробства, використання нової техніки.

Біологічні інновації спрямовані на створення нових високоврожайних сортів культур, стійких до хвороб і шкідників, несприятливих умов навколишнього середовища.

Економічні інновації можна визначити як удосконалення методів і способів планування усіх видів виробничо-господарської діяльності, матеріального стимулювання, раціоналізація системи обліку тощо.

Соціальні інновації спрямовані на поліпшення умов і характеру праці, психологічного клімату, постійне підтримування високого рівня безпеки праці,

створення комфортних умов життя, стимулювання творчої діяльності, професійну підготовку і підвищення кваліфікації кадрів, вирішення проблем у галузі охорони здоров'я.

Організаційні інновації спрямовані на запровадження нових форм і методів організації виробництва та праці, удосконалення організаційної структури підприємства

Управлінські інновації охоплюють процеси запровадження нових та удосконалення існуючих методів роботи апарату управління підприємством.

Юридичні інновації пов'язані насамперед з удосконаленням нормативно-правової бази, що визначає і регулює всі види діяльності підприємств.

Науково обґрунтовано і практикою доведено, що лише перехід на інноваційну модель розвитку може органічно поєднати кількісне зростання з покращенням якісних показників.

Слід зазначити, що основою стратегії інноваційного розвитку сільського господарства є нові технології. Інноваційні технологічні схеми виробництва сільськогосподарської продукції передбачають застосування нових систем машин, механізмів, технічних та енергетичних ресурсів, використання високопродуктивних сортів і гібридів культур, сучасних засобів захисту рослин, внесення у ґрунт нетрадиційних видів органічних добрив, впровадження ефективних систем зрошення сільськогосподарських культур та ін.

Інноваційна діяльність є однією з основних умов виробництва конкурентоспроможної продукції та виступає головним чинником ефективного функціонування підприємств і розвитку аграрного сектору економіки України. Рушійною силою економічного зростання є розвиток інноваційних високопродуктивних технологій, які здатні забезпечити світові стандарти якості продукції та прибутковість сільського господарства. Застосування таких технологій із використанням високопродуктивної техніки в умовах непередбачуваних змін у зовнішньому середовищі забезпечать прогресивний

розвиток зернового господарства та виробництво конкурентоспроможної на внутрішньому і зовнішньому ринках продукції.

Інноваційні технології, які являють собою уречевлені наукові знання, нині відіграють вирішальну роль у переведенні сільського господарства на ефективний, конкурентоспроможний, екологічнобезпечний і природозберігаючий напрям розвитку [3] .

Слід приділити увагу тій обставині, що нині значного поширення набула практика спрощення технологій за рахунок виконання обмеженого обсягу агротехнічних заходів. Інноваційні процеси технічного характеру передбачають впровадження у виробництво високопродуктивних систем машин і механізмів, нових видів технічних та енергетичних ресурсів тощо.

Нині набуває поширення система мінімальної обробки ґрунту, за якої зменшується кількість обробок ґрунту і проходів тракторів. Для цього застосовують комбіновані машини й агрегати, які виконують за один прохід кілька операцій. Застосування такої техніки зменшує шкідливий вплив колісних ходів на ґрунт, скорочує терміни проведення агротехнічних операцій, підвищує продуктивність праці, знижує виробничі витрати.

У період інтеграції сільського господарства України в світове співтовариство інноваційна концепція розвитку агротехнологій та їх технічного забезпечення набуває особливої ваги. Застосування енерготехнологічного комплексу дасть можливість сільськогосподарським товаровиробникам не лише проводити технологічні роботи в значно стисліші терміни з вищою якістю, а й комплексно розв'язувати виробничі, економічні проблеми.

За нашим переконанням, важливим чинником підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції є формування аграрної економіки інноваційного типу

Отже, забезпечити ефективний, конкурентоспроможний і сталий розвиток сільського господарства в умовах прискорення глобалізаційних та

інтеграційних процесів можливо лише в тому випадку, коли цей розвиток здійснюватиметься на основі інноваційної моделі.

Список використаних джерел

1. Дацій О. І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2004. 428 с.
2. Єрмаков О.В., Христенко Г. М. Інноваційний розвиток зерновиробництва в сільськогосподарських підприємствах: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. 196 с.
3. Зубець М. Розвиток інноваційних процесів в агропромисловому виробництві: монографія. Київ: Аграрна наука, 2004. 192 с.
4. Сіренко Н. М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: монографія. Миколаїв, 2010. 416 с.

Ольга ШЕДЛОВСЬКА,

аспірантка,

Науковий керівник: **Волощук Ю.О.,**

д-р екон. наук, професор, директор

Навчально-накового інституту заочної і дистанційної освіти,

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

Україна

ОБҐРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ЗЕРНА

Основним пріоритетом розвитку зернового ринку є його насичення великою кількістю якісного та недорогого зерна. Вирішення проблеми наповнення ринку зерном передбачає виконання великої кількості заходів, спрямованих на оптимізацію усіх сфер діяльності АПК. Комплексне вирішення поставленого завдання досягається за рахунок розвитку інноваційно-інвестиційної сфери, її найповнішого використання, а також за рахунок формування ефективних інтегрованих утворень в межах зернового ринку.